

ادبیات . فنون عسکرية و بحریه .
و تاج و تجارت و زراعت و صنایع
و معارف و امور نافعہ و اکثیہ لی فقراندن
باحت منصور جریده در . هر نوع خصوصیات
ایچون غزیه نیک مدیری طاهر بیکه مراجعت اولنور

ارتقا

(ارتقا) نیک استانبول و طشره
ایچون بر سنه نیک آتونه سی ۲۲
غروشد . بوسته بولی مقبولدر .
صحنائی بالجه ارباب قله آچیقدر . هر الی قلم
موتان یازدهیلیر . سرکری باب عالی
جاده سنده « معلومات » اداره خانه سیدر .

Journal illustré IRTIKA

Bureaux: 40, rue de la Sublime-Porte,
(Imprimerie Tahir bey) Stamboul.

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

شمیلیک جمعه کونلری نشر اولنور

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

اگتیایات

آثار مشهوره

ترجمه نمونه لری

— ۹ —

فنا اولیلور . بزانتقاد اتمزده دوام ایتمکجه
حقایق مهمه لسانیه کندی کندینه نظام
ایدیور . ینه دوام ایدهم :

« مندیانی کوزینه طیانهرق ... »
« کورولیلورچی ؟ بوراده کوز ، « منکی »
کی کوستریلیور ... »

« عجب براتکا بر منکی کوردیم که عالمده
نه اولیله انکا ایتم نه بویه منکی بولدم ... ! »
« ... ژورژ اویناق برصد ایلله ... »
« بر جرقص نغمه ایجاد ایت که ناجی شوق ایلله
عالم امکانده رقصان اولماق جان قالمسون »
دیه حکم کلیور !

چیران اولاجق بوحاله هر کس
اوینازمی جهانده هیچ برسن ... !
« قلبمی تکمیل کشادایتم که جسارت ایتمدم . »
کوله بلی . قبه اولمالی . صوکره انسانک
تعیب ایتدیکی شی ، ینه اولسانک باشنه
کلک تجارت حیاتیهدندر . مترجم افندی ،
بوراده بر قلب آچیور . همه ده تکمیل قلبی
بر صحنه دهکی برده ناصل آچیلیرسه بوقلبده
اولیله آچیلور ! عجب مترجم مقصدی
« بوتون اسرار قلبیه می سولیدم . » دیمکیمیدر ؟
« فابریسی — یلیورم اما ، و ظن ایتیم . »
شواترده « ظن » کله منک نه قدر سؤ
استعمالاته دوجار اولدیغنی ا کلایان بر قسم
قارئین ، شوزواللی کله منک ، اوزواللی متر
جک لسانیه نه قدر خیز یالاقش اولدیغنه
اظهار تأسیله برابر شومطلع مشهوری ده
تکرارا ایده جک لردر ، صانیرم :
« شوه صراعی سویلر طبیعت بودمیده :

ژاپونیا تیاتروسی

« ... اولطافت و حلاوت هوا ده بردو -
لغوناق و صیقینی حاصل اولوب ... »
دولعوناق و ارایسه ، قلوب منقبضه اصحابنه
کوره ، ترانوس صوینک بره بر اولدیغنی ،
بر قسم حذاق اطبا توصیه ایتمکه ، صیقینی به
کلنجه ، بونک امتدادی ، هر حال شناسه ؛
« اولمالیدر راهرو اسکدار ... ! »
دیدر مکده در ... ! بیلیم مترجم افندی
نه بیورورلر ؟ ...
« ... اوزون بویلو بر تواضع ایلله باشی
اوکه ا کدکن ... »

ترجمه

اوزونجه ، هانی شو ، سکر ، طقوز ،
اون ، بلکه اون بش آرشین بر کولسمه لکله
بر تراکتله ، بر قریب ایشله باشخیزنی اوکه
دوغرو صالادقدن ...
« ... علو ، قبریست پارماق لرنی یالادی . »
ینه بو حیغه لرده سولیه دک ، خاطرده
قالش ایسه ، ینه بو حیغه لرده تکرار ایتدک :
خواجه پاشا یانغنی ، بر قسم لرلی یالادی .
فقط ، الله عشقنه اولسون ، بوراده « یالامق »
« ... اولطافت و حلاوت هوا ده بردو -
لغوناق و صیقینی حاصل اولوب ... »
دولعوناق و ارایسه ، قلوب منقبضه اصحابنه
کوره ، ترانوس صوینک بره بر اولدیغنی ،
بر قسم حذاق اطبا توصیه ایتمکه ، صیقینی به
کلنجه ، بونک امتدادی ، هر حال شناسه ؛
« اولمالیدر راهرو اسکدار ... ! »
دیدر مکده در ... ! بیلیم مترجم افندی
نه بیورورلر ؟ ...
« ... اوزون بویلو بر تواضع ایلله باشی
اوکه ا کدکن ... »
ترجمه
اوزونجه ، هانی شو ، سکر ، طقوز ،
اون ، بلکه اون بش آرشین بر کولسمه لکله
بر تراکتله ، بر قریب ایشله باشخیزنی اوکه
دوغرو صالادقدن ...
« ... علو ، قبریست پارماق لرنی یالادی . »
ینه بو حیغه لرده سولیه دک ، خاطرده
قالش ایسه ، ینه بو حیغه لرده تکرار ایتدک :
خواجه پاشا یانغنی ، بر قسم لرلی یالادی .
فقط ، الله عشقنه اولسون ، بوراده « یالامق »

کلیور ... بيلم نه ياهم ؟ .. يوقسه مترجه قارشى :
« زوالى ! اؤسلو اؤطور ! نرديانى كوستيريم ! » خطابنده مى بولونهيم ؟
« بن اوميه يى دراخومه سىز وئروتىز اولارق ... »

« دراخومه » نه ديمك ، « ثروت » نه ديمك ؟

« ... اكر مرقومه طانيق بيلدك ايسه »
« اكر » دن صوكره « ايسه » اذاتىك لزوم حقيقتىنى (!!) اثبات ايتكه چاليشان مترجم افندى ، « طانيق » ايله « بيلمك » لك آراسنده ناصل برفرق كورويور ... صوراييرى بى ؟

« وسى كورمسيه خويلاقمده اولديندن ... » مترجم افندىك تعبير بولمده نه قدر مقتدر اولديغى (!!) كورويورسكز . از جمله خو- يلاق « كهسى ، » حقيقته آتق « كهى ، حيوانا نك دورمادىغى افهام ايتدىكي حالده كه بوراده انسان حقنده استعمال ايدلشدر .
« ... مرقوم وكيلىخرك كولكهسى بر آغاج يولنىك ديرسكندن مشهود اولديغندن ... »

« عقلنه شاشسون سىك اول درت نفر مرقوملر » مصراعى اخطار ايله برابر ، « آغاج يولى » نك ، « بو » آغاج يولى « كولكه سىك نه ديمك اولديغى مترجم افندى دن صورارسق عجبا نه جواب ويرر ؟ لسانزه پيداي وقوف ايدلمه دن اثر ترجمه سنه يلتمك ، ايشته بويله خنده استهزا اولاجق خطيئانه باعث اولور !
« بو آغاج يولنىك ديرسه كي » ديمك ، « ايكي طرفى آغاجلرله مزين بريك دولامباج يري » ديمكيدر ؟

ايكي رفيق برميخانه ده عشرت ايله مشغول و فيقك برى ، كثرت عشرت دن نه سويله جكي شاشيرمش . قدحى يوكسوكه تشبيه ايتمش ... ايشته اثباتى :

« قلود ايجكى بى برصولوقده يوتدقن صوكره فنا دكل . لكن بوقدحلىر يوكسك قدر شيلردر . »

يونكله برابر ، « صولومق » ده انساندن زياده حيوان ايجون قوللانيلىر ، دكل ؟
« ظن ايدرسك انسان هيج برشى طوييور . »

« لوران - تك آياق كيريله مز . ايكنجى يوكسوكى ده بن ايصارلادم . »
شو سطرلرى يازاركن ، يانمده اوغلم مؤمن واردى . « يوكسوك » كهسى اوقو- دقن صوكره « هانى بونك ايكنه سى ، مقارمه سى ! .. ديمى ، متعاقباً » تك آياق كيريله مز . « عياره سى اوقودى متيسمانه :

« سكه سكه بن كدم » ديمسونى ؟ آرتق لسانى اولدقجه ركاك پرور اولان بزم مؤشه قارشى كورولتولو برقهقه ايله :
« چينغراغم خوش كلك ! .. » ديمكه بى اختيار قالد ! ..

محمد جلال

©©©©©

مکتوب مخصوص

— ۲ —

افندم !

برائى مکتوب ايلکزه يازديغى جوابده موضوع بحث اولان مسائل ادبيه دائر وارد خاطر عاجزانهم اولان بعض مطالعاتى -- مکتوبىك اوزامامسى ايجون -- ديكر بر مکتوبله بيان ايدمه چكى سويله مشدم ! .. ايشته باشليورم :

ع . نادر يك افندىك « يالکىز ثروت قنون شعرلرینه يالکىز ثروت قنون شاعرلرینه عائد اولق اوزره بيان بيوردقلى مطالعات بى طرفانه بى محق يك طوغرى بولدم . » ديورسكز بو سوزلريكزدن نه ديمك ايتديككزى آكليورم : ثروت قنون شا- عرلرندن بشقه شعر سويليان يوقيدركه يالکىز آنلرك آثار منظومه سى موقع تطبيقه چكليورده سائر بوقدر شعرانك اثرلى قاله آلتيور ديمك ايتيورسكز ! .. دكل ؟
نادر يك افندىك « شعرمز » عنوانى مقاله سى ثروت قنونده نشر آئارنده دوام ايتدكلى برزمانده يازيلوب ينه او واسطه ايله نشر اولمغه باشلامش اولديغى ايجون بالطبع او شاعرلرك آثارىنى موقع بحث وتدقيقه چكمك اقتضا ايدردى ...

بالخصوص رسائل سائره موقوتده بيان مطالعه لايق يك جوق شيلر بولمديغى ايجون اورايه مراجعت ضرورى كيدر !!!
بوسيله ايله « يكي ادبيات جديده » نك شعر حقيقى ايله نه درجه لره قدر مناسبق اولديغى اكلاشلمسى قارئن ايجون ده زيلده موجب استفاده اولمى ؟

مادامكه على العموم « شعرمز » دن بحث اولنه جق ! .. كيمك اولورسه اولسون ! ..
ع . نادر يك افندىك بحث ايتديكز مقاله سى كوندرديككز معلوماتلرده تماماً بولمدم ! .. اكلاشديغنه كوره الفاظه عائد اولان مطالعه لرى ثروت قنونله نشر اولمش . تكرار معلوماتله نشر سنه لزوم كورولممش ! .. اوجه تله آثاره دائر برفكر وملاحظه درميانى قابل دكل ! .. چونكه ثروت قنونلرى قارشدرمغه وقم يوق ! ..

الفاظه متعلق تدقيقاتى استننا ايدرسك :
ع . نادر يك افندى شعرىك جهت حكميه سنه عائد بعض مطالعات عموميه يى آثار غريبه دن بعدالقول ، شعر ايجون برتعريف موافق اولق اوزره « شعر محاسن طبعندن دماغده متولد احتساساتك اثر تكرر يدر . » بيور- نيورلر ! .. و بو حكمك اعطاسندن اول ماهيت شعره دائر برطاقم مشاهير غريبونك اقوال و افكارىنى بيان بيوردقلى صره ده هيج بريك حقيقله تعريف شعره موفق اولمديغى سويلورلر ! .. فكر عاجزانمه كوره طرف عاليلرندن وضع اولنان تعريف ! دخى شعرىك تعريفى اولمه ! .. بوده تعبير معروفيله افرادىنى جامع آغيارىنى مانع بر تعريف تمام دكلدر ! ..

محاسن طبعندن دماغده متولد احتسا- ساتك اثر تكرر مطلقا نصل شعر اوله بيلير اكلايه ميورم او كى احتساساتك كرك نثراً كرك نظماً تكرر حالده طرز تبليغنده كى اوفاق تفك برايكى قصور دن طولانى درحال شعري زائل اوله رق عايدى برسوز مرتبه سنه تنزل ايدمه چكى آشكار دكلدر ؟
هم محاسن طبعندن خارج شيلر ايجون شعر عدلولونسون ؟
مثلا فضولينك :

هر كوزم بر موجزن دريادر . اول دريا ايجون هر قاشمدر موجدن برسر نكون اولمش كى ييتنده كوريليوركه شاعر محاسن طبعندن بحث ايتديكى حالده بر شعر سويله مش اوليور . حالوكه تعريفه كوره بزبونى شعر عد ايدمه جكز مطالعه منفده نظراً شروط تخیل بوراده موجود ! .. يالکىز قوه محاکمه يتي زير وزر ايديور ! .. بوراده قوه محاکمه ظن ايدرم ايشى بوزميور ! .. شاعر مخالف طبيعت و حقيقت برشى سويله ميوركه قوه محاکمه قبول ايتسون ! .. ايشى بوزان اساس فكره بر لطافت يوقيك آنى صفوق برتالغه ايله قاريشق بر تشبيه ايله افاده ايتك ايشته مسنده در .

محاسن طبعندن باحث اوليان ينه مثلاً توفيق فكرت بك كنعان عنوانى نشيده سى ايجون شعر اولسون ! شاعر ايشته مش اولسيدي او فخره جنى لسان ساده ايله نظم ايدمه جككه حال وموقع مناسب غایت لطيف و طبعى صنایع معنويه ايله ترين ايدرك منظومه سنه لباس شعري اكلما ايدمه بيليردى . ينه مثلاً مدت عمر نده محاربه ده بولونماش بر شاعر اصل اوليورده شعر عد اولنه جق منظومه ل يازمه بيليور ؟ ستايش نفعى به دائر يازيلان :

اوليه نقليج اورمور دكه نرفضى

اليلر ايكي ياره نكاه ارضى

ييتدن دخى اكلاشيليركه تصوير حرب وضربه دائر اولان نفعينك شعر مشهورى اوخلى تخطردن حاصل اولان براحتساس دماغى نتيجه سى دكلدر ! .. شعر بر آهنگ معنويدركه : لك عادى لك بياعى ظن اولنان افكار وتصوراتى بارلاق ونظر فريب بينك درلو الوان ايله ، ازهان قارئنه القا ايدر . نظر حيرت او كنده تماشاسنه طويله جق لوحه لر وجوده كتير ! ..

بعض انظاره كوره طبعنده اولان هر كوزل شى بر شعر در . حتى بونك ايجون (هر شعر موزون ومقفا اولق لازم كلدكى كى هر موزون سوزده شعر عد اولنه مز .) دينلمشدر ! .. لكن بوشقه بر نقطه نظر دندر ! .. اعتقاد عاجزانمه كوره شعرىك تعريفى ادبياتك تعريف عموميسندن چيقارمق ده موافق كورينير ! .. « ادبيات تصاویر حيات انسانيه و تماثيل مشهودات طبيعیه در ! » دينليكنه كوره حيات انسانيه و مشهودات طبيعیه بى مصور وكوزل برفكر وحس ؛ ويا خيالى حاوى اولان موزون ومقفى سوزلره دخى شعر ديمك اقتضا ايدر . . . طبعنده هر شى بر شعر اولقله برابر مثلاً سزه ويا از جوق ادبياته واقف بريسه فلان يكي بر شعر يازمش دينسه دعقب عقله كله جك شى او شعرى منظوم اولسيدير ! .. يعنى شعر دنيلدي مطلقا منظوم برسوز اكلاشيلير ! ..

حتى ع . نادر يك افندى بيله نعر - يفلرينك تطبيقى هب آثار منظومه اوزرنده اجرا بيورمشلر . بر مشور مثال كوستروب « ايشته تعريفزه موافق بوده شعر در » ديه ميورلر . . . ينه تكرر ايديم : محاسن طبعندن دماغده متولد احتساساتك تكرار ظهورى ينه كوزل بر صورتده ايسه بالطبع اوبر شعر لطيف اولور . دكلسه ! .. هيج برشى اولمز ! ..

اماسز ديه جكسكزكه : تعريفندن : محاسن طبعندن دماغده متولد احتساساتك تكرار ظهورنده كوزل بر صورتده اولانلر شعر در كى بر معنا چقيور ! يك اعلا اما و احتسا- سلك تكررنده معاونتنه محتاج اولديغمز الفاظ و معانيك صورت مناسبه ده تبليغ ايديله ميشنده حد ذاتنده كوزل اولان شى يك فنا كورونه بيلديكى كى مغيار حقيقت و طبيعت برشى دخى سزه ايله بر موقده اراد ايديليركه بونى بيلديككز حالده شعر دكلدر ديه مزسكز !

بوراده فصاحتى نظر اهميته المسق بيله كه بوجاز اولمه مز — آندن بشقه بر قوت دخى ايشه مداخله ايدركى كورينيور . ظن ايدرم اوده حسن طبعندر ع . نادر يك افندى فضولينك يوقايدمه كچن :